

Štete zbog utjecaja na ljudsko zdravlje i okoliš iskazuju se tzv. eksternim troškovima, čije smanjenje predstavlja društvenu korist. Eksterni (vanjski) trošak odnosno vanjska korist neke gospodarske djelatnosti jesu oni koje ne preuzima nositelj te djelatnosti, pa se stoga ne odražava na tržišnu cijenu proizvoda. Među primjerima vanjskih troškova jesu učinci onečišćenja na zdravlje i okoliš koje je izazvala neka elektrana. Pri tome su najčešće troškovi okoliša izraženi slijedom utjecaja od izvora emisije onečišćenja, preko promjene kvalitete okoliša, do fizičkog utjecaja na zdravlje ljudi (npr. porast broja slučajeva astme uslijed okolišne koncentracije čestica), ekosustav i materijalna dobra, što se iskazuje novčano. Na globalnoj razini, emisije ugljičnog dioksida, kao posljedica korištenja fosilnih goriva, doprinose 61% ukupnih emisija stakleničkih plinova. Europska agencija za okoliš u nedavnom izvještaju „Stvarni troškovi onečišćenja zraka od industrijskih pogona u Europi“ navodi da je 2009. ukupni vanjski (eksterni) trošak procijenjen na 102-169 milijardi eura na godinu, odnosno 200-330 eura na svakog europskog stanovnika. Kako se i očekivalo, najveći dio onečišćenja, pa stoga i gospodarskog troška (66-122 milijarde eura), otpada na rad europskih elektrana, većina kojih za gorivo rabe kameni ugljen i lignit.

Studija „Zdravstveni trošak koji nitko ne plaća – kako nas TE na ugljen čine bolesnima“ koju je HEAL (Health and Environment Alliance – najveća europska mreža koja se bavi utjecajem onečišćenja okoliša na zdravlje) objavila u ožujku 2013. godine obrazlaže da emisije iz europskih termoelektrana na ugljen značajno pridonose teretu bolesti uslijed onečišćenja okoliša. Elektrane na ugljen oko 70% otpadnih čestica pri proizvodnji ispuštaju direktno u okoliš, pri čemu ih je još uvijek velik broj bez dobre filtracije sitnih čestica. U kolovozu 2003., kada je došlo do prekida proizvodnje (tzv. blackout sustava) električne energije u SAD-u i Kanadi, 24 sata nakon nesreće zabilježene su 90% manje koncentracije SO₂ (drugi najznačajniji staklenički plin), 70% manje emitiranih čestica, a koncentracija štetnog ozona pri tlu je upola smanjena.

Službena europska statistika navodi kako, uslijed lokalnog zagađenja zraka kojeg je energetika jedan od glavnih kontributora, prosječni građanin Europske unije živi 8,6 mjeseci kraće. Naravno, postoje velike razlike u razinama lokalnog zagađenja zraka, pa tako ovo prosječno negativno djelovanje na očekivani životni vijek varira od 3 mjeseca u Irskoj do 16 mjeseci u njemačkoj regiji Ruhr, a 18 mjeseci u nekim krajevima Mađarske. Nažalost, u Hrvatskoj javnosti nisu dostupni precizni podaci o negativnim zdravstvenim utjecajima energetskog sektora. U gore spomenutoj studiji, HEAL zaključuje da korištenje ugljena u termoelektranama, uključujući i prekogranični utjecaj, svake godine uzrokuje čak 243 milijuna eura troška za zdravstveni sustav Republike Hrvatske.

izvor: unlocking-the-future.com